Защо Нова година е точно днес?

Новини | на 01.01.2022 06:35 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Часовникът отброява: десет, девет, осем, седем, шест, пет, четири, три, две, едно. Честита Нова година!

Гръмва шампанско, зазвучава химнът, хората се прегръщат, звънят на близките си да ги поздравят! Ура!

Вече е първи януари, първият ден от една чисто нова година!

Това ни изглежда толкова естествено. Да дойде новата година, е като да настъпи пролетта или да падне първият сняг - сякаш хората нямат нищо, ама нищо общо с това. Дори когато хората са живели в пещери и са ходели на лов за мамути, сигурно пак са празнували Нова година... или?

Сега ще ти кажем една тайна - хората са измислили кога да започва новата година.
И това въобще не е станало отведнъж.

Хората, разбира се, отдавна са забелязали смяната на сезоните - пролет, лято, есен, зима. Едно "завъртане" на всички сезони прави една година. Само че им трябвало нещо по-точно от това. Сигурно забелязваш, че зимата например може да настъпи по различно време - веднъж през ноември вали много сняг, друг път е топличко почти до Коледа.

А на хората още от древността им трябвали по-точни мерки. Затова започнали да сравняват цикъла на сезоните с фазите на Луната (как става тъничка като сърп, после почти изчезва, после пак започва да расте). Разделили годината на месеци (друга дума за "луна" е "месечина"). После започнали да номерират дните в месеца. Появил се календарът.

Календари наистина има много отдавна, още в Древния Египет и в Древния Шумер - отпреди да е изобретено желязото. В Древна Индия също имало сложен календар - налагало се, за да се спазват точно ритуалите.

Сегашният календар се е развил въз основа на календара в Древния Рим. Дори думата "януари" идва от името на римския бог Янус, бог на портите и началата, който бил изобразяван с две лица, едното да гледа напред, другото - назад. Но това не бил първият римски календар.

Ето го Янус:

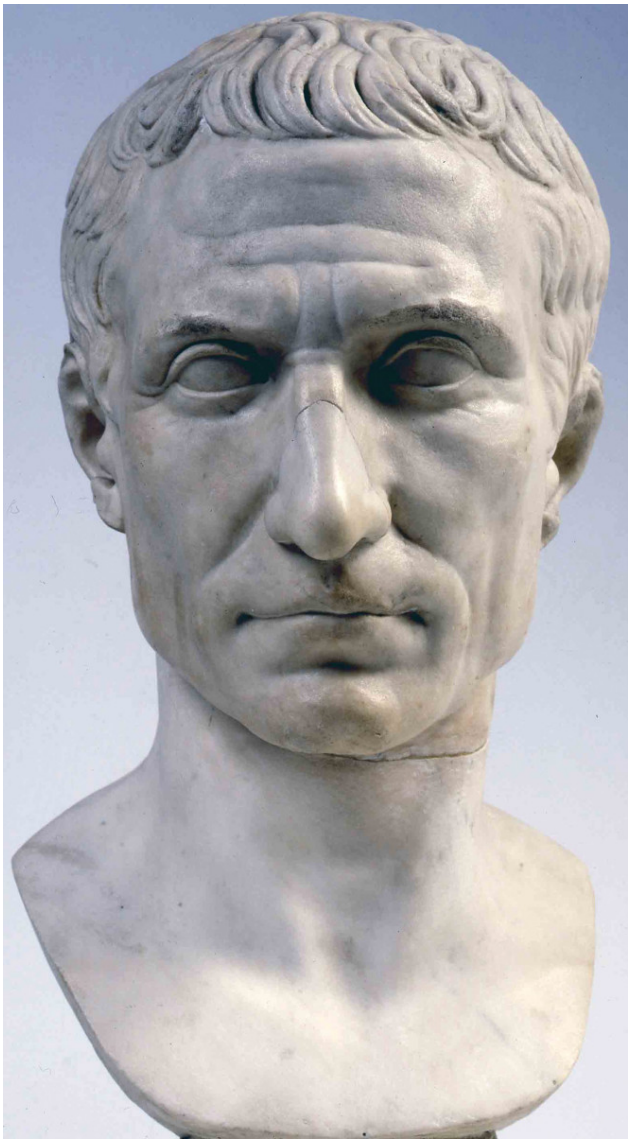
Хората отдавна били забелязали, че годината има 365 дни. Само че... не точно. По-точно 365 дни и още около една четвърт, шест часа. Ако не броели тези шест часа, те започвали да се натрупват. И постепенно можело януари да се падне през лятото, нали така? Ако се натрупват достатъчно дълго.

Първоначално в Древния Рим годината била 355 дни. И от време на време "пъхали" по още двайсетина дни в календара, за да се намести. Кога точно - решавал първосвещеникът, а на хората се съобщавало какви ще са тазгодишните промени. Малко както сега всяка година Великден е на различна дата.

Само че първосвещениците на Рим били също и политически фигури. И започнали да злоупотребяват с календара! Когато техните съюзници били на власт, удължавали годината. Когато не били - няма удължение! По едно време прекалили и тогава императорът, Юлий Цезар, решил да промени нещата. Тъкмо бил на военен поход в Египет. Там календарът бил от 365 дни, но вече имало астрономи, които настоявали да се вмъкне допълнителен ден. След края на войната Цезар се върнал в Рим и извикал най-добрите философи, математици и астрономи да решат проблема.

Те създали календар от 365 дни с един допълнителен на всеки 4 години, базиран на старите римски месеци. Същия принцип използваме и сега - февруари има 28 дни, но веднъж на 4 години се добавя един ден и стават 29. Тогава казваме, че годината е "високосна".

Този календар се нарича "**Юлиански**" по името на Гай **Юлий** Цезар.

Постепенно той се разпрострял върху различните части на огромната Римска империя и околните царства. Използвал се чак до 1582 г., когато папа **Григорий** направил в него малки корекции. Този нов календар се наричал **Грегориански**". Наложил се е, защото и в Юлианския има маалка неточност - годината не е ТОЧНО 365 дни и шест часа, а с някакви минутки по-малко. Е, тези минутки също се натрупват с вековете. Затова схемата на високосните години в Грегорианския календар е малко по-сложна.

Сега по целия свят първи януари си е първи януари. Това обаче не означава, че навсякъде Нова година е точно тогава!

Китайската Нова година например е около 20 януари. Там някъде е и виетнамската. Тайландската - през април. Еврейската, Рош хашана, се пада някъде през септември или октомври. Ще се радваме да ти разкажем и за тези празници, защото ни е много интересно!

О... и да не забравим: ЧЕСТИТА НОВА ГОДИНА!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/1816-zashto-nova-godina-e-tochno-dnes

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени